

۳۶۴ : ۳۶۴

مطبعه و اداره خانسی

استانبول : باب عالی جاده سنده جمال اوغلی بوفوشنده
تلفون نو مشروسی : استانبول ۱۹۷۰ — تلفراف آدره سی : استانبول وقت

غزیه خانه اوراق باش محررک ، اداره اوراق اداره مدیری نامه کونولیدر . اناده سی آوزو ایدیلن اور
ایچون آدره سی ونوللی برتاری لف ایدیلدر .

۲۴۶ / ۲۸ ۴۰ یاره

ده موقراسی نه در؟

خصوصی محیطده کی مسئله لره ، کندی حیاتی دوزغرودن دوزغویه علاقه دار ایدن ایشلره اجرای تأثیر ایدیه بیلمه سی ده موقراسینک اصل اساساتی تشکیل ایدر . مثلاً بیلسکه ، احتیکاره ، خسته لاق تهله کسنه ، اخلاق تهله کوره ، یانتین و فضالره هر زمان معروض بر خلق ، درت سنه ده بر دفعه بر آدمی معبوت انتخاب ایدیه بیلیر دییه ده موقراسی حقوقه صاحب عد ایدیه سز . ده موقراسی اداره سندن اصل بکله ن فائده ، اهالی به کندی خصوصی محیطلرینه عائد مسأله فاریشمق حق وامکانی بخش ایتیه سنه در . ده موقراسی خصوصنده ایلری کیدن مملکتلر ده اهالی طرفندن ، ناحیه ، بلدییه ویا مجلس اداره انتخابانه ، انتخابات عمومی مدن چوق زیاده اهمیت ویرلمکده در . بر مملکتک ده موقراسی نقطه نظرندن ایلری کیدوب کیتمدیکنه حکم ایتک ایچون ظاهری شکلره دکل ، حیات محلیه تک درجه انکشافنه باقق ایجاب ایدر . مثلاً فرانسه ، برجهوریت اولدینی حالده ، بر حکمدار طرفندن اداره ایدیلن انکلتیره دن ، اسقاندیناریا مملکتلرندن ، حتی آلمایادن بونقطه نظرندن چوق کیده در . ده موقراسی جهته لک ایلری کیتمش بر مملکت عدا ایدیه بیلن امر بقاده حیات عمومی تک اصل اساسی ، معین بر منطقه داخنده بیلیان انسانلرک کندی حیاتلرینی تنظیم ایلری ، طوبلادقلری ویرکولری کندی محیطلرینک احتیاجی ایچون قوللاهار ایدر . دهها عمومی وظائف درعهده ایدن ناحیه و حکومت کچی هیئتلر ، ویرکونک مصارف محلیه چیققدن صوکره تفریق ایدیلن جزئی بر قسمی آلبرلر و بوکا بانواسطه بعض ویرکولر علاوه ایدرلر . بوکون مملکته عائد ایشلره اوغراشان حکومت متحده اهالیدن هیچ ویرکو آلاز ، یا لکز کمرک و بوسته وارداتی کچی منابع ایله کتفا ایدر . تمیلدن و حیات محلیه دن صوکره ده موقراسینک مهم بر خاصه سی ده حیاتنده ایلر بله مک ایچون هر وطنداشک مساوی فرصته صاحب اولماسیدر . مساوی فرصتک اساسی ، مساوی بر معلومات حمله سی اولدینی ایچون حاکمیت ملیه ذار سنه اداره ایدیلن مملکتلر ده مجبوریت تحصیل قبول ایدلمش و مکتب ، کتبخانه ، موزه کچی عرفانه تعلق ایدن مؤسسهر حقنده عادتاً بر نوع اشتراک اموال تأسیس اولونمشدر . هر کسک بر وطنداش

ده موقراسی شکل اداره سی دنیایک هر گوشه سنده کولکله شیرکن و هر کون بر درجه دهها انکشاف بولورکن ، زده بو کله تک هنوز مناسی بیله آکلاشلمدینی کورمک پک آچی بر شیدر . حالا منور فکر لیرمز ایچنده اوبله لری واردرکه (ده موقراسی) یی ساده چه (حاکمیت عوام) دییه تلی ایتکده وقرون قدیمه حکومتلرینک ده موقراسی نتیجه سنه انقراض بولدینی ایلری سورمکده درلر . حال بوکه بو عصرده یشایه بیلمک و ایلری کیتک ایچون ده موقراسیدن باشقه بر یول اولدینی ایچون (ده موقراسی) تک بویه یا کلس بر صورتده آکلاشلما سی بو یوک محدودلر و ضررلر تولید ایدیه بیلیر . هر وطنرورک مملکتک استقبالی دوشونمکله مشغول اولدینی بر صیره ده (ده موقراسی) حقنده اورته لنده واضح بر فکر موجود اولماسی مطلقاً لازمدر . ایشه بو ملاحظه سو قیله ، آشایکی سطرلرده ده موقراسینک معناسدن عمومی بر صورتده بحث ایدیبورز .

(ده موقراسی) تک ضررلی بر عوام اداره سی اولدینی ظن ایدنلر وقرون قدیمه حکومتلرینک بو اداره نتیجه سنه انقراض بولدینی سوبله بیلر ، بو کله یی هیچ شبهه سز یکر می درت ، یکر می بش عصر اولکی معناسیله آکلامقده درلر . میلاددن درت ، بش عصر اول قدیم یوناندا تک مختلف شهرلرنده الواسع معناسیله بر خلق اداره سی واردی . صاحب رأی اولانلر کندیلرینی تمیل ایتک اوزره بر هیئت انتخاب ایدهلرک برده هر ایشه بالذات فاریش بر لری . بو طرز اداره تک او قدر ضررلری ، طاشقنقلری کورولمشدی که زمانک آرسطو کچی حکیملری (ده موقراسی) یی یعنی خلق اداره سی آنارشوی معناسینده تلیق ایتشلر و پک قورقونج بر شی دییه کوستر - مشاردی . صوکه عصرلره کلنجه به قدر آرسطونک کرک غربک و کرک شرقک نظریات سیاسیله اوزرینه بو یوک بر تأثیری دوقونمش اولدینی ایچون ده موقراسینک فنا بر شی اولدینی کولکشمش بر فکر اولارق اورته لنده قالمشدر . حالا بوکون ، حکومت ملیه فکرینک علیهدارلری ده موقراسی یی چورومک ایچون

دهموقراسیك مناسبند عمومی بر صورتده
بخت ایدیورز .

(دهموقراسی) نك ضررل بر عوام
ادارهسی اولدیغی ظن ایدنلر وقرون قدیمه
حکومتلرینک بو اداره نتیجهسندده اقتراض
بولدیغی سولیهینلر ، بو گلهی هیچ شهسز
بکرمی دت ، بکرمی بش عصر اولکی معنایله
آکلامقدهدرل . میلاددن دت ، بش عصر
اول قدیم یونانسانک مخفف شهرلنده اکواسع
معنایله بر خلق ادارهسی واردی . صاحب
رای اولانلر کندیلمی تمیل ایتمک اوزره بر
هتت آخاب ایدمک برده هر ایسه بالذات
قاریشیردی . بو طرز ادارنک او قدر
ضررلری ، طاشقیقلاری کورولمیشدی که زمانک
آرسطو کبی حکملمری (دهموقراسی) بی
یعنی خلق ادارهسی آتاریشی معناسنده تالی
ایتمش وپک قورقونج برشی دیه کورستر -
مشردی . صوک عصرله کلنجه به قدر آرسطونک
کرک غریک وکرک شرقک نظریات سیاسی
اوزینه بولک بر تآوری دو قومش اولدی ایچون
دهموقراسینک فنا برشی اولدیغی کولکشمش
بر فکر اولارق اورتلقده قالمشدر .
حالا بو کون ، حکومت ملیه فکرینک
علهادارلری دهموقراسی بی چورتیمک ایچون
آرسطودن استمانه ایتمکدهدرل . حالوکه آرسطو ،
کله سنک بو کونکی معنایله متعصب بردهموقراسی
کندی فکر لرینک بو کونکی ده موقراسی
علهادارلرینه سلاح خدمتی کوردیکندن دولای
روحي هیچ شهسز مآذی اولمقدهدر .

بوکون ده موقراسی کله سندن تصدایتیکمز
طرز اداره ، قرون قدیمه ده موقراسیلرینک
دوامی دکلدرد . تاریخ بشردده اون سکرزنجی
واون طقوزنجی عصردن اول قطعاً موجود
اولمان ماکنه کبی ، بخار کبی ، شهر حیاتی
کبی برچوق عاملر تاریخک سیر تکاملی
بردن بره تسریع ایتمش ، اورویا مملکتلرینک
نفوسنی برعصرده دت بش مثل درجه سنده ،
آزیرمش واملری اسکی زنجیرلرین قورناردق
ساکن اولدقلری مملکتیک مقدراتنه صاحب
ایتمشدر . ملیونلرجه فردن مرکب اولان
برملت هر ایچی بالذات ایفا ایدمه مدیک ایچون
مئللر انتخاب ایتمکده و مملکتیک ایشلری اوئللرک
مراقبه سی آلتنده تدویر اولومقدهدر . مثل
انتخاب حقیقی حائر اولانلرک دائرهمی کیت کیده
هر طرفده توسع ایتمکدهدر . فقط شکلا تمیلی
برماهی حائر اولان هر دولت ، ده موقراسی به
مستند بر دولت دیمک دکلدرد . نه یایدقلری
آکلامادن برکاند پارچه سی اوزرینه بر قاج
اسم یازان ومعوث آتخاباتنه اشتراک ایدن بر
ملت ، مقدراتنه صاحب عد اولونه ماز .
ده موقراسی اداره سنک اصل خاصه مزه سی
محل حیایک طرز دورا نیدر . بر فردک کندی

اداره ایدیلن انکاستره دن ، استقاندیناویا
مملکتلرندن ، حتی آلمانیدن بوقضه نظردن
چوق کریدهدر . ده موقراسی جهته لک ایلری
کیتمش بر مملکت عدا ایدیله بیان آمریقاده حیات
عمومیه نك اصل اساسی ، معین بر منطقه داخنده
ایشایان انسانلرک کندی حیاتیلمی تنظیم اچلمی ،
طوبلادقلری ویرکولری کندی محیطلرینک
احتیاجی ایچون قوللاتالریدر . ده عمومی
وظائف درعهده ایدن ناحیه و حکومت کبی
هینلر ، ویرکولک مصارف محلیه چققدن
صوکره تفریق ایدیلن جزئی بر قسمی آیلر
وبوکا یاقواسطه بیض ویرکولر علاوه ایدرنر .
بوکون مملکته عائد ایشلره اولغراشان حکومت
متحدده اعالیدن هیچ ویرکو آماز ، بالکر
کرک وپوسته وارداتی کبی منابع ایله کتفا ایدر .
تمیلدن وحیات محلیه دن صوکره ده موقراسینک
مهم بر خاصه سی ده حیایله ایلر بله مک ایچون
هر وطنشک مساوی فرصته صاحب اولمایدرد .
مساوی فرصتک اساسی ، مساوی بر معلومات
حوله سی اولدیغی ایچون حاکمیت ملیه دائره سنده
اداره ایدیلن مملکتلرده مجبوریت تحصیل قول
ایدش و مکتب ، کتبخانه ، موزه کبی عرفانه
تعلق ایدن مؤسسهر حقتده عادتاً بر نوع اشتراک
اموال تأسیس اولونمشدر . هر کسک بر وطنش
صفتیه حیات عمومی به اشتراک ایچون محاج
اولدیغی اصغری تحصیل عادتاً مجبوری صورتده
ویرلدکن صوکره ده موقراسی اداره سی هر فردده :
« یولک اچیق ! عرفانک ، اقدارک سنی نه قدر
اوزاقلره کتیره بیلیرسه مجادله ایت ، اوغراش ،
اوقدر اوزاقلره کیت . بالکر مجادله ده مشروع
سلاحلره مراجعت ایت و باشقلرینک حقت
وحریتنه تجاوز ایتمه ! » خطابنده بولومقدهدر .

ده موقراسی به مستند اداره حکومت ، بویه لجه
یولری اچقدن صوکره ده سرباست مجادله ده
افرادى بسبتون هماهسز بر اقامقده و عرفان
خصوصنده اولدیغی کبی احتیاج و میبشت
خصوصنده اصغری بر سوبیه به قدر ایصال
ایدرك : « کندی سیمک ایله بوکسکلره
چقما بورسک . فقط بو جماعتک بر فردی
صفتیه شرائط صحیه خصوصنده ، غذا خصو -
صده ، اسباب رفاه و ذوق خصوصنده شوو
اصغری سوبیه نك دوننده دوشمه لیسک ،
بو سوبه دن اشانی دوشدیکک تقدیرده سنی
محاج معاونت عد ایدمک وسکا ایش آرامق
صورتیه ، مجاناً خسته لغک باقق صورتیه ، موقه
قارنکی دو بورمق صورتیه سکایاردیم ایدمکچکر »
دیمکدهدر .

ده موقراسیدن استحصال اولوننجق فواید
فردی ذکل ، اجتماعیدر . ده موقراسی سایه -
سند مملکتده کبی هر استعداد انکشافی بولور ،
هر ملی قوتدن اعظمی درجه ده استفاده ایدیلر
ومملکت خارجه قارشی ، کندی کندی سوق

حقتده اختلافه محل وارددر . بوجهتلی عام
سلاحلریله مجیز اولارق بول بول مناقشه
ایدلم ، فقط عمومی استقامت اولارق هر حالده
هجز ، عموم افراد ملک حیایله ایلر بله مک
خصوصنده مساوی امکان و فرصتلی حائر
یالکرز اسکی اشکال و عنعنلری نه درجه به
قدر محافظه ایتمک ، نه قدر سرعتله بورومک ،
بر مملکتده معین بر زمانده موجود احتیاجلرله
ده موقراسی اساسلری وده موقراسی تربیه سی
نه صورتله مزج و تألیف ایتمک لازم کله کبی

حقتده اختلافه محل وارددر . بوجهتلی عام
سلاحلریله مجیز اولارق بول بول مناقشه
ایدلم ، فقط عمومی استقامت اولارق هر حالده
هجز ، عموم افراد ملک حیایله ایلر بله مک
خصوصنده مساوی امکان و فرصتلی حائر
یالکرز اسکی اشکال و عنعنلری نه درجه به
قدر محافظه ایتمک ، نه قدر سرعتله بورومک ،
بر مملکتده معین بر زمانده موجود احتیاجلرله
ده موقراسی اساسلری وده موقراسی تربیه سی
نه صورتله مزج و تألیف ایتمک لازم کله کبی
طایبیم .
اهداسین

حال حاضرده

دهموقراط اولابيليرمي بز؟

چوق ايشلرئده تعلم وارشاده عجاج بولئق راده ئئده جاهل قائلش بر ملكئتده نصل دهموقراطيك بر حكومت تصور ايندله بياير ؟

تأسف اولور كه ملئر حرب وضربردن ، حرب طوغورئان ويا حرب طوغورئق استمدادله پيدا اولان مسألئر قارشوسئنده بولونئدن فورتايوب ده ياره لرئى اول امرده ايعارف عمومئك انتقشار و ترقئسه صرف اينده بولور ؛ مكسويات ماليه لرئى ايلك اول مصارف عسكريه بخصيص اينديورلر وئش مصارف قضيه مهمه سئ ايكئنجي ، اوچئنجي درجه لرده براقورلر . مثلا فرانسه ده ۱۹۱۱ سنه سنده موازنه ماليه سنه صرف عسكري مصرفلر ايچون برميليار ۳۴۵ ميلون قوش اولئني حلاله معارف ايچون يالكئز ۲۹۰ ميلون درج ائتمئش ايدي . ديكر مملئكلر كئسئده شوبله يك آغئري نئسئزلك كورلمكئدور .

كشفيات ، استزاعات و ايجادات فئيه بومونده بالخاصه مودامئتيك اعمالئ ، اشخاص و اشياك سرعئتي نقل ايچون مبداءه كئيش اولافر - صنايعك ترقئسه واقعا چوق خدمت ائتمئ دور ؛ فئيه آمريقا مستقئ اولئ اوزره ، ممالك سئدئك هيچ بركده زراعت مطلوب و قابل اولئني قدر ترقئ اينده بولور ، بالعكس صنايع بوزئدن مهم قائلئور . بؤكون دنياك طوبرانئدن برفاج مئل فئيه استحصالات زراعه ايچون امكان مادي واردر ؛ حال بوكه صنايع و فئ ائله صنايع حربيه خدمته و بربان اوكتفات ، اختراعات و ايجاداتم فن زراعتك بو امكان الله ايندله بجه قدر تكمل ايله مامئنه باعث اولئئور - آوروپا ك باشواجه زراعي و معئدن ملكئتلرئدن بري اولان فرانسه ده بيله اعتراف اينديورلر كه بقادي اوزوم اسكي زمايلرده واقع اولئئيدن بركده فرقئ صورئده بئيش بربليور . ايئنه صنايعك ترقئسئله تطبيقه فئيه ساحه سئ كوتئن كوئنه كئيشلر اولجه ، فايده لر كئيشه ؛ كئيشلر بولور آئرلر چوغالده بده فايده عمله سئه احتياج آوتئيه كولرلر بوشالوبه شبرلرلر طولئش حادئته اجئاعه سئ باش كوستردئ . فايده ايشچلرئك چئنگئده ، نازلاده چالئشئدن زياده ، قازانئش اولئيدن كولبولر آقن آقن شبرلر كولور بركئكه باشلاديلر . شبرلرلر بكون نفوساري شايان حيرت برصورتله قايدير ويو يوكلئش آوروپا خارئنده دهئلا زياده واقع اولدي ، سئ بر آوج خاتمه مسكن اولان بركده بيوك بيوك شبرلر پيدا اولدي .

بومئوال اوزره جسيم انسان كوله لئ آومئنده اصرار حيايه باشانئان ايشچلر - سابق كوليلر - ميانئ سئده برعمله ذمئتيك برعمله روسئ اولئ ايندي ، كه كولئ ذمئيت و روحه اصلا بكرة - ميوردئ . معئله ذمئتيك ايشانئار كئ برصنف عمله ئك بيوك درلو مشفقئر و مئلكئر ائچئده ويك جرقئ اجرت مفايئده قانلئدئلرئ سغلايه حيايه ائله آئرئ چالئشدر ائرك قانئيم و طرز جازئدئك عظم نئسئتمئلك كوزه چايلار اولدي . عمله باطرونه سراج اولئني قدر باطرونه عمله بئ عجاج دكئ ايدي ؛ سئبئد و ظلم بر حكومدارئ تخئندئ قورعان كولئ بؤدئده باطرونك ، صرئتمئ و صرئتمئز بر سرمايه دارئك ، الله دوشمئدي . «قارل مارتس» لر لئ لاسال لر بئيشدئلر ؛ بيك بروجور واستدءادك بئ بر مساوتئزلك قريان اولانلر علامئ ائدئم ايشچلر . سئبئتمئلك ائشكئ ايندي ، ائكلامه ئك آرتئ وجه استقام دكئشمئدي ؛ يالكئز مساوات سياسيه دكل ، مساوات اجئاعيه بده و ائرق ئايبارئ كوزئدي ؛ صومئليزم جهان شمول بر فوت اولدي .

ايئنه دهموقراطئ اولامعارف عمومئده هئ ثانياً و بالئنيجه اوبولئكئ تاملانئدن طهورا ئش در بؤده الحاقه هئده دهموقراطيك بر طور اجئاعي بؤ دهموقراطيك بر حكومتئ توليد ايلئيه بئك درجه شمولئده نه معارف عمومئيه منتشرئور ، نهده اولئ تاملار ترمم ائشئدر .

دهموقراطئ حئئنده كه بئك مئسالئك احوال ايلئيكئ نظريات علميه بئئ ائيدن ائنيه تنويره مدار اولور اعترافئده م .

سئقراي مملئطت عئنايه دن
اصغر رسئيد

احمد جودت يك افنديك اخيرا « انعام » ده مندرج بر مقاله سنه شو طوغري سوز واردي : « بز شيمئدي ملكئتمئزي معنئاي علمئسي ايله دهموقراط بر حاله كئيردم ديه چي بئويوب طور . بيورز دهموقراطئ ايچون ايلك شرط ائسه معارئك خلق آومئنده ائتمائيدن . » ئشبهه سئ اولئده در . بؤده صيق صيق استئماله لره اوغرائان بر دهموقراط فرقه سئ وار ؛ فرض ايندم ، كه يارين حكومت باشنه كئدي ؛ اوز زمان بؤده دهموقراطيك بر حكومت ، بر ملكئتي اولئش اولئجئ ؛ خير ، چونئكه ائشه دهموقراطيك بر بروغرام بولان بر حكومتك بر ملكئته موجود بئ اكر او ملكئت دهموقراطئ بولئ طومئش ، طومئفه حائمرلا ئش دكئسه آئي دهموقراط ائيش اولاماز .

هياً ائچئاعيه بئك برر قورولئني برر بائيلئني واردر ؛ دهموقراطئ بر هياًت اجئاعيه بئك باشئن باشه برصورت ترقئيه سئ در . زاس كاره چيئان - چيجه بايرسه - دهموقراط فرقه سئ ؛ « بزخلق اولاله كئيره بئكئز ؛ بروغرامئزي تطبيق و تعقيب ائدرك خئلك دهموقراط اولئته يازدم اينده بئك » وئشكئني فرض ايندم ؛ يك اعلا ، فقط قاج بيول حكومت باشئده فاسله سئز قلوبده واصل مصام اولئجئ ؛ اكر خئلك فرقه سياسيئر معارف عمومئيه ، ائيشچلرله دائر قانولرده اساساً ائتلاف ائترئسه مملك عئنايه ده معنئاي علمئسي ايله دهموقراطئ به الئ ائيد بر آجالماز . دهموقراطئ اولا خئلكه نظاير ائدر .

دهموقراطئك هر اجئاعي - سياسي مذهبئار ، مسلكئر كئ بر تاريخئ واردر . او تاريخ نظر دقتله مطالعه اينئزسه دهموقراطئ آكلا شياير ؛ آئك ايچون دهموقراطئ نه در ؛ حال حاضرده دهموقراطئ بول بؤده آچالمئش در ؛ نه وقت آچيله باير ؛ بولئكه سؤالاره ، دهموقراطئك نصل و نه سئبلرله مبداءه چيقدئني ، خئلف نظا - هرات و تايلائي ، فايولئش نازئشده كورئدكئن صؤورگه جواب و بربله بيلير . و آئيق اوز زمان نظريات علميه قابل ادراك اولور .

۱۸۷۱ سنه سنئدن برو آوروپا ملكئتلرئك داخلئ تاريخئ شو ازمئك معنئسنده طوبلاير افاده ائتك كئئئور . هئبئ تفاوت درجه و صرئتمئده تام بر دهموقراطئيه طوغري كئيبور . اولامعريف علمئسنك احوالئ بؤده اوكره نئسه بيوك قائده لر حصوله بئك اولان - ائوج باشده اولئني حالده صرئسه آئناياده ، فرانسه ده ، ائكئازئده كورولوب آكلا شيايرئ كه حكومتك ايلك و فئيه سئ ائتر ئكئين ، ائتر فقير ، ائتر اورنه حالئ ، بائدي ، استركوبئ اولادئ اولسون ، باعموم ائفسال ملكئته هيچ اولمازسه تحصيل ائدائئي ناهئن ائكئدر . شيمئدي آوروپا ده ائدائئ تحصيل بيوروت آئته صؤقائش آئيق بر ائكي مملكئت قائلش در ، مئباقئده هر هائكي طئهن اولورسه اولسون هر چوجئه او قوبوب يازمه اوكره كئشي قانون اصرا اينديور .

تحصيل ائدائئ بيوروت قانونئيه سئ بوئصصلك مصرفلرئك حكومته بؤكئور . هر حكومك بومئصاف اوغورئنده تحمل ايلئيكئ مصارف هيچده خئلف دكئدر ؛ لئكن مات افرانئك هر سنئنده ضرعام منقئت ملكئت نائنه بائيله حق لك مهم ائش در ، و معارف دهموقراطئك اساسي الاساسئ در . دهموقراطئ فايده لرئيه بوجيه ، بيوروش ملئر هر شيمئدن مقدم ملكئتلرئده او ئكي قورئش اولانلر در . دهموقراطئ معارف عمومئيه دن باشلر تحصيللك ائدائئي درجه ده بيله شائع اولئني ، ائ بيوك شبرلرئده ولائيا بائ تخئنده او قوبوب يازمه بيله بائرك بيكار له صا . بائني ، بلكه بيئلرله غالب مئداره اولئني بر ملكئته دهموقراطئ بوئدر ، هنوز طوغرامئش در و سئلرجه موجود اولئيه بئ دكئدر .

عام آرتق بر امتياز دكل در ؛ افراد ملئدن هر بئ غزئنه و كتاب و اسطه سئله ملكئتك احوال و اشچلئ حئنده برئكر ذئي ايندئه باير و بائدي و تئربئ جملئرله انصاف ائجاب ئسي لازم كئدك ائدائئي دوشومئش اولئني حالده و بربله باير . دهموقراطئ عامه ئك ادارئ حكومته شو ويا بؤمئلك و طربلرله اشتراك دئك اولئينه كوره ، خلق اكثريت اعتباريله او قوبوب يازمه بائلك و باشئن باشه و بر

حال حاضرده

ده موقراط اولاییلمیری یز؟

[۲]

ده موقراسی نظریاتک تطبیقاتی مساحه سی
دبلیه بیلمیر که دنیاک هر منکستنده کوندن کونه توسع
ایدیور ؟ حق ده موقراسی نامه اولیه حرکتار
ایقاع اولندیکی کوریلور که شکل و هدفلیته با بلیجه
اهل اختلافیه دن عبارت اولدقنرته حکمده تردد
ایدیلور . اورویانک ملوک حکومتلرته بیه عوام
طبعه لریک نفوذی لایقطع آرتیور .
ده موقراسی ک بوله چه انکشافه قیما مادی
واقصای ، قیما فکری و معنوی برینجوق حاللر
سبب اولمدر . اسباب معنویه اسباب مادیه دن اول
حصوله کلدی . حکومتلریک اصول اداره سنه
نعلی قوت و تحکم ، مساواتلریک تشکیل ایدن
مملکتلرده افراد ملتک انک چوشی انک طبیعی حقوی
انسانیه لرته وارنجیه قدر حقری مساویب ، جور
و محنتک انواعه حکوم بولورولردی . بوطور اداره
صلوحتاب اصحابک روحلرته ایکی احتیاج تولد
ابتدی : عدالت و حریت . بعضی مؤلفلر ، اوائل
ظهورنده عیسویت ، معنویات نفضه نظریندن ،
ده موقراسی ، مکتب اولندی ، ادعا سنده بولورولر ؛
بر خرسبتیان محرک دیدیکی کچی ، بو ادعا
وارد اوله بیلمیر ، اگر ده موقراسی بی دولتوت
وجوده کنیرمک موضوع بحث ایسه ؛ فالو
کایسا ده موقراسی نظریاتک روی زمینده تطبیقنه
مساهد کور بیور . انسانلرک سرسیتی نام امله سوز
سویله مکرری ، مباحثات و تقارنده بونه مدقلری
زمان و مکلرده ده موقراسی موجود اولماز .
وقتا که عقل بشرده کی مسایه و تدوین خاصه سی
اولندی ، او قابلیت کویا ادرک نفس ابدی .
تاریخده « انبساط دوری » آچیلدی ، معنویات
شاملر کی مؤسسات تحریریه ایله مؤسسان
مذهبیه ک کسادی حریت بحث و انشادی امکان
محتنه صوفوی ، هر فرد بشرک کندی نفس
ایچون رفا و ترقی اصیابی و دیگر افراد بشریه
ایله حقوقاً و فعلاً متساویانک اشکالی کندی نور
عقلی ایله تراشد برقی حقنه مالک ولدی آکلانلدی ،
ایسته آتیق اوزمان « شخصیت انسانیه » فکری
طرحغن بولردی و بیومکه باشلادی .
ان نزه بوفکرله عطف نظر ایدیلنجیه ، ایکی
انساندن برینک حقوقاً دیگرندن تفریقنه ، او ایکی
انسانه حریت و عدالت خصوصنده بشفه بشفه
وله لر ایلسنه جوار اولدیکی حکمی و برلدی .
حکمای معروفندن « دقارت » ک نا اون بدیجی
عصرده سویلیدی : « دوشوروم ، دیک و ارم »
سوزی هر موجود متفکرک و زله و حرشده
استحقاقک ادوان متعه قدده نهایت لاسر تسل اوله .
چفته بر اشاردی . فی الواقع ، اوله ک بیجی ،
ژن ژن ق و صوا ایله فوندرسه نیک یاچی نظری
لرله شکل ایدن اون سکرینجی عصر فلسفه سی
اوصرف عقل معنادن سیاسی و اجتماعی نتایج
معلومه بی چیقاردی .
اون طفر زنجی هرک عالم و فوئی ، تجر به
و ترصد اعتباری نصر و نعم ایدرک ، معارف
عمومیه نیک لر و بی ثبوت اتمکله برابر واسطه لر نی ده ،
احداث ابدی . بونوال اوزره ده موقراسی نیک
بعض برلرده خیزی ، بعض برلرده پواش ، فقط
طوغدینی و طوغه جفی هر هانجی بر مملکتلرده
طوغدیرسی امکان اولمسیزین ، فایزیه طوغری
یوروبه جکی بول آچیلدی .
اقتصادی استحصالاتک اشکال و فروعی ده کشدی ؛
اساساً زراعی اولان مملکتلرده صنایع ، خانه

خلفک کندی کندو کندوسنی اداره ایسی ، باله
اجرای حکومت ایسی در ، دیسور ؟ بو تعریف
زیاده سیله بجل در ؛ آنک ایچون مضمولاتی تدقیق
ایمل ، تا که ده موقراسی تعبییریک مدلولی کرتی
کی آکلاشابه بیلدون .
اصول اداره جمهوریت خانجمنده حقیقی بر
ده موقراسی ، حقیقی برخانی حکومتی ، خلفک
بتقسیمه اجرای حکومت ایسی حالی ، متصون
اولماز ؛ بالعکس جمهوریت اولور که آنده
ده موقراسی موجود اولماز ؛ حکمدارنی ، برتک
آدهک قدرت ارضیه سی قالدیرتی ، ده موقراسی
تأسیسه کفایت اتمز . بر مملکت جمهوریه تصور
ایده لم که آنده حاکمیت خلفک هیئت عمومیه سی
النده دکل ، بلکه بعض اشخاصک ، حتی مندوبینی
چوق بر صنفک قبضه تصرفنده در ، اوراده
ده موقراسی یوق در . قدیم جمهوریتلرده ، مثلا
ونسیک جمهوریتلرده ، ده موقراسی یوقدی ؛ نصلی
اوله بیلمیر کی او جمهوریتلرده اول امرده بر صنف
خانی ابروردن سر کیدی .
حاکمیت مختلف صنوف اجتماعیه آره سننده
درجات متفاوتده تقسیم ایدیلن بولنان مملکتلرده
دخی ده موقراسی یوقدر ؛ بو اعتبارلر و ماجهورتی
ده موقراط دکلدی : اوراده اداره حکومتی پایلا .
شعق ایچون پاتریسیوس لر ایله بله بیلس لر - خواص
ایله عوام - نه یان مجادلر ایدر طور ووردی .
مختلف صنوف اجتماعیه آره سننده مساوات
حقوقی حالده بله ده موقراسی یوقدر ؛ اولماز ،
چه آنکه او حالده فرد ناسدن هر فرد حصه حاکمیتنه
ده مالک هیئت مجوعه سندن برعضو اولقی صفتیه
دکل ، بلکه مساوی اولدی صنفک اعضا سندن
برعضو اولقی حیثیتیه مالک بولور . وقتیه قرالنده
اوج صنف خلفک - اسبان اداکان و رهبان صنفلری
ایله آنلردن هیچ برینه مساوی اولیان صنف
خلفک - و کسللرندن صنفک مجلسلر واردی
(*Etats généraux*) . آنلرده کی بیوتلر
صنفونک هر بری حاکمیت برتانی حاکم اولم اوله
ایدی نه همت اجتماعیه ده مساوی صایله مازلردی .
کمالک ، هر فرد حاکمیت قانوناً مصدق
اولدی حالده بو حاکمیت فعلاً جریان ایدمدرکی
بر مملکتلرده ده موقراسی یوقدر ؛ مثلا شیلی آمریکا
حکومات متعده لری مملکتلرده زنجیلر و طوائف
حکومتی اجزایه اشتراکدن یانعل ممنوع قالدیرجه
او دیارده حقیقته ده موقراسی واردن دینه منز .
مونتسکیو بک طوغری سولش در : جمهوریتلرده
ده موقراسی نیک وجودی خلفک هیئت مجوعه سنک
حاکمیت مطالبه بی حاکم بولسنه متوقفسدر ؛ علی
ترکیب ایدن افرادک جمله سی بر جسم واحدک حقوقاً
یکدیگرینه مساوی اعضا سندن معدود اولاییلمیلر .
« افراد ملتک جمله سی » نه دیکدر ؛ فلان وی
فلانک یاش ، جنس ، فکر ، اخلاق اعتباریه
احوالی آتی اداره حکومتلرده حصه دار اولمندن
مع ایدم بیلمیری ؛ حتی شهبه سز هر فرد ایچون
ثابت در ؛ لکن استعمال حق ایچون اهلیت کرک در ،
زیرا انسان متفکر و حقنی مدرک بر مخلوقدر ،
حقنی فکر و وجوداً استعمال اتمک لازم در . بو
سیله در که قاندرکده اتمک کچی اداره حکومتلر
اشترک خصوصنده هم حقلری ، همده حقلری
استعماله صلاحیتلری اعتراض کورومز ؛ بالعکس
چو جملارک ، مجبورلرک ، معتوه لرک مجرد حقلری
واردن ، فقط کانه افراد ملت ایچون هیئت عمومی
مانجه تعیین اولنان مسورنده اهلیت اکتسابیه
ایچونه قدر حقل ، استعمال امله ضرور

مساهد کور میور . السائیک مریستی تام امله سور
صوبله دکاری . مباحثات و تشویشده بونه مدقلمی
زمان و مکارلده دهه موقراسی موجود اولماز .
وقتا که عقل بشرده کی مسایله و تمدنی خاصه سی
اویاندی ، او قابلیت کویا ادرک نفس ابدی .
تاریخده « انبیاة دوری » آجلمدی ، بیوتان
عجله ساری کی مؤسسات تحریریه ایله مؤسسات
مذهبیته کسادای حریت بحث و انتقادی امکان
مخته صوفدی ، هر فرد بشریک کندی نفس
انچون رفاه و ترقی اصیابنی و دیگر افراد بشره
ایله حقوقاً و فعلاً مناسبانک اشکالی کندی نور
عقلی ایله تراشدرمقی حقنه مالک ولیدی آ کلزندی ،
ایسته آجیق اوزمان « شخصیت انسانیة » فکری
طرحین بوزندی و بیومکه باشلادی .

ان ناره بوفکرله عطف نظر ابدیلجه ، ایچی
انساندن برینک حقوقاً دیگرندن تفرقه ، او ایکی
انسانه حریت و عدالت خصوصده بشقه بشقه مع
ملله ایلدسنه جوار اولدیجی حکمی و برلدی .
حکمای معروفندن « دقارت » ک نا اون بدیجی
عصرده سویلیدی : « دوشووروم ، دیک و ارم »
سوزی هر موجود د متفکرک و نزله و حرشده
استحقاق اوزان منه ۱۹۱۳ده نهاییه لاسر تسلیم اولدر
جفته برانشاردی . فی الواقع ، ووله وک بیلیجی ،
ژن ژق ووصو ایله فوندورسه نیک باغی نظری
لرله شکل ایندن اون سکزیجی عصر فلسفه سی
اوصرف عقلی معنادن سیاسی و اجتماعی نشانی
معلومه چی چنقاردی .

اون طفره زنجی عصرک علوم و فنی ، تجرینه
توصد اعتباری نشر و تعم ایدرک ، معارف
عمومیته نیک لرونه اثبات امکانه برابر واسطه لرلی ،
احداث ابدی . بونوال اوزده ده موقراسی نیک
بعض برلده خیزلی ، بعض برلده پواش ، فقط
طوغدینی و طوغه چی هر هانچی بر مملکتده
طوغدیرسی امکانی اولمسیزین ، غایرینه طوغری
پورو به چی پول آچامین اولدی .

اقتصادی استحصالاتک اشکال و فوعی ده کیشدی ؛
اصلاً زراعی اولان مملکتلرده صنایع ، خاصه
صنایع جدیدیه ، زراعته ترجیح قیلدی ؛ طوبرانی
عمومته زراعته مساعد اولایان مملکتلرده اعمال
صنایعیه ده دها زیاده ، ترفیات جسیمه حصوله کادی ؛
یوله برلده آرتق ده موقراسی دخیلان انقلاب
اجتماعیک او کته کیمک امکانی قیلادی .

ال ایله کوریک معناد اولان ایضاری آرتق
ماکنه یاپور ، ینسه ما کنه ثروت غیر مقوله
ثروت مقوله به تحویل ایدیور ؛ امسبلزادکان
صفرینک قدرته علامت نایته اولان املاک وده
آز لور ، دیگر طرفدن نقدک ، او متحرک قوتک
قدرتی آرتیور . آرتق زنجیکلرک اسالت عنوانلی
صانوان آلری ، ذاتاً او عنوانلی حائز بونالدرکده
زندگین قادین پیشنده طولاشماری عبت ، بیوده
بر کیفیت اولدی : اسکی موازنه نیک عودتی احتمال
قیلادی . ینسه ماکنه کویایلری فوج فوج
دستگاهلره ، فابریقلره ، شهرلره جنب ایدیور ؛
کویایلر لصل بر قوت اولدیلری شهرلرده دها ای
ادراک ایدیورلر ؛ شهرلی ذهنیتی ده موقراط
ذهنی دیکدر ، متجرد ، جامل کوبلی بر حرکت
متحرک ترتیب و اجرا ایدمضر ؛ شهرده ایسه افراد
اهالی سرعت و سهولته طایث برلر ، غایرینه وصول
انچون نه درلو حرکت ایزک اقتضا ایدمکنی
اوکره نیر و او درلو حرکت ایدرلر .

سوزمک بونقطه سنه و ارنجه کندیزمی بعض
سألهل قارشوسنده بولیورلر : ده موقراسی براصر
جبرمی در ؟ بر فکری در ؟ بر فکرسه طوغری
وانسانیته فائده لی در ؟ یاخود ، بعض نظر یاب
اربابنک ادعا ایددی کی وفکر مللرک تصکراتدن
عمومیت و بار بارلی حالنده پیشاهلری زمانلره
ارجح اشارتی در ؟ وقته انسانک صیاسة دها
پوکمک بر طبقه به توجهه ترفیسته می علات در ؟
پوصأ لرنک حفته ده موقراسی شهرنک مصافی
تدیی ایله با تاملیق لازمدر . لنت بونظنک معنای ،

[*] ایلك مقاله ۱۹۳۷ء ۲۶ كانون ثاني
۱۹۳۷ تاریخلی نسخه سنه مندوجور

ایله عوام - نه میان مجادلر ایدر طوروورودی .
مختلف صنوف اجتماعیه آره سنده مساوات
سوقی حالنده ایله ده موقراسی بوق دره اولماز ،
چونکه او حالده ، فرد ناسدن هر فرد حصه کیتنه
دولتک همت مجموعه سندن برعضو اولقی صقیله
ذکر ، بلکه منسوب اولدی صنوفک اعضاستدن
برعضو اولقی حیثیتله مالک بولور . وقته فرالسه ده
اوج صنف خلقک - اسبابزادکان و ده بان صنفلی
ایله آ نلردن هیچ برینسه منسوب اولایان صنف
خلقیک - و کسبلرندن مرکب عجله سار اولدی
(*Etats généraux*) . آ نلرده کی بیوتلی
صنوفنک هر بری حاکمیک بر ثانی حائز اولمن اولسه
ایدی منه همت اجتماعیه ده مساوی صاییله مازلردی .
کملک ، هر فرد حاکمی قانوناً مصدق

اولدی حالده بوجا کیمک فعلاً جریان ایدمده کی
بر مملکتده ده موقراسی بوقدر ؛ مثلا شانی آمریقا
حکومات متحده می مملکتده زنجیلر و طمانف
حکومتی اجرائیه اشتراکدن باله معنوع قالدقیه

او یازده حقیقه ده موقراسی و زردن دینه منر .
موشکوبک طوغری سولش در : جمهوریتده
ده موقراسی ک وجودی خلقک هیئت جموعه سنک
حاکمیت مطلقه بی حائز بولسنه متوقفدر ؛ ملی
ترکیب ایندن افرادک جمله می بر جسم واحدک حقوقاً
یکدیگرینه مساوی اعضاستدن معدودار لایله لیدر .
« افراد ملتک جمله می » نه دیکدر ؛ فلان ویا
فلانک یاش ، جنس ، فکر ، اخلاق اعتباریله
احوال آتی اداره حکومتده حصه دار اولمندن

مع ایدمده بیلمیری ؟ حق شهبه سز هر فرد انچون
نابدر ؛ لکن استعمال حق انچون اهلنت کرکدر ،
زیرا انسان متفکر و حقی مدرك بر مخلوقدر و
حقی فکرآ و وجداناً ایتک لازمدر . بو
سببله درک قادینلرکده ایزک کاک کی اداره حکومته
اشترک خصوصنده هم حقلری ، همده حقلری
استعماله صلاحیتلری اعتراض کونورم ؛ بالعکس
چوجسارک ، مجنونلرک ، متوهارک مجرد حقلری
وارد ، فقط کافه افراد ملت انچون هیئت عمومی
مانجه تعیین اولنان صورتده اهلنت اکتسابیه
ایدنجه به قدر حقلری استعمال ایله منلر .
بشمزه کله جک مقاله ده ختام بوله قدر .

خارجیه مستشار سابق
سفرای سلطنت عثمانیه دن

امیر رشید
ذیل . - اقدامک ۲۶ کانون ثاني ۱۹۳۷
تاریخی نسخه سنده انتشار ایند ایلك مقاله ده کی :
اوروپایک باشلیجه زراعی و تمدن مملکتلرندن بری
اولان فرالسه ده بیله اعتراف ایدیلورک یقنادی
واوزوم اسکی زمانلرده واقع اولدیفندن یکنده
قرانی صورتده پیشه بریلیور ، عبارته سنده « پیشه
بریلیور » کله می « پیشه بریلیور » اوله چی ایکن
صیوا اوله دیزلدر . ا . ر .

حال حاضرده

دهموقراط اولابيليرمي يز؟

[3]

مطالعه ده نلق ايديارسه بويه بر نظرک نتيجه سي
ضهيرلرک عمو اولسي لازم کليز ، حال بوک بو
قانونلري انسانلرک علائق و ناسبات متقابل لرنده
تطبيق ايتک ، بوق تجویز ايک هيچ کيسه تک
خاطرندن کيمز . « داروين » دن بروفن ، توانين
مذکورته تک بيولوژی ، علم الحيواة ، ساحه سنده
بيله فعل نه درجه لرده محدود اولديغي نسيات
ايتش در .

سالف لدرک انتقال قانونه کتبيزه ، بونک ده
انسانلر محل تطبيق اوله ماز . اگرچه نهم اعمال
استحصالات ماديته تک انکشافه مساعد ايسده ، و تک
فکرچه و اخلاقيه تربيه سته ، انکشافه مساعد کلدز .
اساساً بو قانون طبيعت « مجبوري » بر تقسيم
اعمالدن عبارت در .

دهموقراسي عتنده وراثت قانونک قوتی منکر
کل در ؛ دهموقراسي ، اجسدانک بواش بواش
انقسام ايتش اولدق قوتی اوصاف جماعيه ني ،
قابليات فكريه ني ، اعتيادات اجتماعيه اخلاقيه ،
انسال آتیه بقل ايتک صورتيله بو قانوندن استفاده
ايلر . فقط ماشينک مکسويانندن کاليه مستفيد
اول بيلمک ايچون سرتبه کافيده بر قابليت صاحبي
اوليا بئره قارشو بو قانونی بر آلت جبرکي قوللائي
دهموقراسي ده بوندر . دهموقراسي هرک وراثت
« بقده » تک ، نهم نأمين و نه هرکسي وراثت
« بضره » تک فضاقلرندن وقايه ايتک غايه سي
تعقيب ايلر .

معاشر انسانيه ، طبق اجسام عضويه کي ايچين
کانه عناصری برضايه مشترکه به وصول ايچون فعل
و حرکتنده بولونديجه انکشاف ايدلر . مقصد
تفکلي مقصد اعضايي قناعت فکريه ايله مقصد
اوليان بر جمعيت ايچون اميد انکشاف و تقويتدر
جمعيت بصره به شو « عدالت » مقصدني
و بر مرک ، کافه افراد جمعيتک او مقصد حتمه
منافسه و اوکا مراقبت خصوصيه حرينی طابق
هرک بالده ترقی و انکشاف و فعاليت شخصيه سي
عدالتک تجویز ايدلديک درجه به قدر تفصيل
اعضوده کي سربستسي تصديق ايتک صورتيله
دهموقراسي بالجمله توانين طبيعته تک متضايقه
تطبيق ايتش اولور .

بورايه قدر واقع اولان تهيد ائدن نايان اولورده
دهموقراسي ، بالجمله ازادي مشترک قبول اولان
مقصدی فقط حتم ادرک ايله تعقيب ايدله بيلمک
فکر آ حاضر لائش بر جاعت ايتنده و اولابيلير
آيتقي اوليه بر معشر ايتنده نسونما اولابيلير .
حال بوک توك مشعري اليوم بويه بر درجه قابليت
ترقيدن چوق اوزاق در . نه وقت محصل ابتدائي
فقط فلا و عموماً وبلا استنتنا هر ترکک چوجنی
ايچون مجبوريه قانونيه نخته سوقش بولورسه ق
اولاد وطنه منجه مقر و معين اولان موضوع
وما بئده تربه و تمام اولي نأمين ايتش اولورسه ق
بو مجبوريه قانونيه آلتنده بر قاچ بطن کچرسه
ايشته آيتقي اوزمان دهموقراسي تک ايتک نقل طاقی
فورولش سايله بيلير . فلا دهموقراسي اطرافنده
بر زماندن برويوروتيلان مباحثه لرکيا بيهوده در .
نظريات در ، نمره دن عمو در .

خارجيه ، مستشار سابق س فران
ساملت سئيه دن
احمد رشيد

ختم

ذيل . — « سوسيال دهموقراط » نرته سي
مؤسس و رئيسی ، جمعيت طبيه اعضاي دائمه
سندن معلم و قوتون حسن رضا بک افنديک نأيف
کرده سي اولوب مشارايه طرفندن اولک مقاله لرم
وسيله سايله ارسال بيوروتيلان « سوسياليزم » نامنده کي
ايزدن کندلرته عرض تشکر ايلر . ا . ر

دهموقراسي تک ايکنجي مقاله ده بيسان اولان
تعريف دهموقراسي تک شرائط اساسيه سي نه کي
شيردن عبارت اولدغي بيلد بر مديک ايچون بر
تعريف کتفي دکل در . « پرودون » ؛ « دهمو-
قراسي کتفي چهری قواک تفریقنده ، خدماتک
توزيعنده ، مراقبه و مسئوليتنده » ديش در .
طوغری ؛ آيتقي شوشايلان شيلی دهموقراسي تک
شرائط خارجيه سدر . دهموقراسي تک ايک شرطی ،
حکمت چو چودي ، و شرائط خارجيه ايله موقع تحقيق
وشيوته ايصال ايندک ايشته « ان فکرة » نه در ؛ اودرکه
انسانلر « مشابه » درلور عرق بيشدن ايکي اولاد حتمه
حقوقاً فکلي مامله ايندنه سب موجود اولاماز ؛
تعبير آخرله ، انسانلر نفسلري فکراً و وجداناً
صاحب هليت عد ايله کارندن ، آره لونده تشکیل
ايتشدر . معشر آيتقي بر ترکیب عقل و معنوی
اولی قدر بئره طبيعتلرته و افق کليز ؛ يعنی ،
عقلانک ادراک ايدلديک « وظفة » متقابله ،
« جاهل افراد انسانيه علی التداوی مترتب در » -
آکا ناند اولان فکرة توافق ايلر . اگر جمعيت
انسانيه تک اعصابی يکديگرينک متساویاً حا کيت
حقق تصديق ايتشدر ، افراد جمعيتک عدالتنه
دخی اولدجه ، مساوات اوزره ، حقلر يده
تسليم ايتشدر ؛ چوتکه وظفة متقابله
ديک کي کيفيت « عدالت مشترکه » دن عبارت در .
والحاصل ، دهموقراسي عموک رضاسيله ،
عمومک حا کيتي آئنده ، عموم آره سنده عدالت
مقصديله ، مشکل بر جمعيتک عنوان اولور . شوقدر
وارکه « رضا » حکم عقلنک سوقيه ايتش اولانان
بر فعل ازادي در . هرک رضايي ثابت اولابيلير
ايچون هرکس ارادت و حماکة عقليه به حریت صاحبي
اولی انضبا ايلر . حماکة عقليه به حریت ،
عقل ترقی و انکشافه حال نه وارسه هيسنک
رفقني مستلزم در ؛ يانک حریت وجدانيه تک نأمينی
مقصد تک محصيله کفايت ايتش ، خلکک حقيقي
اوکر تک نقطه سته وارسه سي ايچون حقی ، يعنی
هر ترک قابليت درجه سنده اوکر تک حقی ، تمام
ايتک و حقيته وصول ايچون چاره نه ايسه آئده
الده ايتک لازم کليز . ارادتيه حریتيه کتبيزه ،
اوده هر فردک سفسه انکشافه مانع اولان
بالعموم احوالی آره دن قادر بر مفی استلزام
ايلر . حریت تک کانه انواعی ، حریت فکريه ،
حریت کلامي ، حریت اجتماعي ، حریت سي و سعيک
نمره لرندن حریت استفاده ، عرض ايتديکيم اساسک
ضروری نتيجه لری در .

بوتظه ده بعض اعتراضات وارد اولابيلير ؛
قانونی کفالتندن ، غير بر طر اقتصادي قانونز
بو قيدر ؛ موجود سي سرمايه دارک قدرت کيفيه سته
تابع اولان ايچي ارادتيه حتمه سرت سايله .
بيليريم ؛ دنيا تک هر طرفنده واقع اولان عر بئدر ،
بياني قابل اختلافار شکانده حادث اولان وقائع ،
هپ بوسيله لردن چقيور ، هر مملکت بوسيله لردن
ايچون بر صورت حل بونعه چاپشور و بولور .
بوجه ايله برابر دهموقراسي تک طبيعت کاييه
مغایر اولديغي ؛ وراثت ، اصطناع ، حیات ايچون
مجادله ، بسا ائدن هرکيته ، نجان سندن اختلافه
انتقال ؛ اين طبعيه سنک کتفي اوزرته دهموقراسي تک
تئلری چوکشدن ، ديپلرک اغتلازی باشند باشه
مقسطنده در . مساوات سز فله بيز ايدن بر طور ادره به ،
حقوقاً غير متساوی صنوف خلکک موجوديته
باقوبده وراثت قانون طبيعستندن احتياج بو
احتياجک نتيجه لری ، بالعموم معشر انسانيه تطبيق
ايتک طوغری اولاماز ، هر مملکته اصل از ادکان
صنق ظن ايدلديکندن زياده سرعتمه استعماليه
اوغرا ، صنوف ممتازه آيتقي ديگر صنفلر کتله .
سندن لايتقطع عناصر نيمجد آله زق بقا بولور .
حیات ايچون جدال و اصطناع قانونی بر صورت

[*] برنجی و ايکنجي مقاله لر « اقدام » ک
۸۵۷۱ و ۸۵۸۰ نومرولر لسخه لرنده ؛ در ج . ر

ده موقراسى

[*] (دودغ) ۵۰ :

استانبولده انكازجه نشر اولونان (اورينت نيوز) غزتهسى ، اولدجه اسكى تاريخلى نسخه لرندن برنده : « تورك ماتى ده موقراسىنىك افكار ايله مايم اولورق حركت ايتلير . » ديتش ... دارالحكومه الاسلاميه اعضاسندن ودارمه كور باش كانچ اولان حافظ اساعيل حتى بك بوسوزى اووقت نفسير ايجون (اقدام) ده شوبله ديوردى : « بوسوزلر (اورينت نيوزك سوزى) ، يكي تور كياده اشكال قديمه معلومه ومنتصوره سياه بر مامورين آريستوراسينيك امكان تاسيسى يوقدر ، بوني خارندن چيقاريلكن . ديكدر .

دها آشاغنده ميمورى ايله ، « ده موقراسى قواعدى انكترده لك زياده وك صوك شكل مترقىسى ايله تطبيق اولونقنده در . بونون آرويا يوبله اولدوب كى حرب اخير دخى دنياده مطلقيت واريس تورقاسى اصول حكوماتنه بويوك برخط بطلان چكشدر . اديان موجوده نيك كانه مسندن دها زياده ده موقراس بردين ، آتيجى اسلام ، هيچ بر زمان آريستورات اولماش برملت ده ، تورك ماتى در . ديورلر .

ده موقراسى ؛ حقينده براز ايشاحات و برمكه لزوم كور بوزوم . اكلاسلون كه اريستورات اولماش دينان تورك ماتى ، هيچ بر زمان ده موقراسى اصوليه اداره ايديله مشدر .

« ده موقراسى » كله سنك معناسى ، بر ملكت خلفك حكوم و حكومتى ديكدر . بر برده « ده موقراسى . اداره سى واردر » ، ديشه بيلمك ايجون ، اوراده حاكيت ميه نيك تاميله حكوران اولدى اقتضا ايدره . ده موقراسى ايكي دول اولور : برى بالئات و بالاصاله ، ديكرى ده بالاضافه و بالوكاله در . بونو ده ايشاح ايديم : دنيا بوزنده لك ده موقراس مات و حكومت اسويجه حكومتيدره . هيچ بر ملت و حكومت نه آرو و پا ده ، نه آس يقاده بوسه تيره ايريشه مشدر .

ده موقراسينيك كالى ، بالانات و بالاصاله ده موقراسى اولونده در . اسويجه خلقى حاكيت مطلقى سنى ايكي وجه ايله اجرا و انفاذ ايدره . بونك برى ديكرى ده استشاره عامه ويا *Volksanfragen* (ملندن صورمه) حقينده مات اللى آلتش بيك اعضا اولوبلا دىنى كى ، بر قانونى ، بر اصولى تكليف ايدرون نظر اعتباره آلدبر . بته مات بكنمديكى بر قانونى ، كذلك اللى آلتش بيك كمينيك امضاسيه بوك ايدبر . مجلس مبعوثان نمايانك بر تائيرى اوله ماز .

بوك *Referendum* حتى دنيلمكدر . بو سايله اهالى مجلس مبعوثانى ، كندى اجتهادينه ميل ايتدبر . بالاضافه و بالوكاله ده موقراسى به كنجبه او ده بيلد بكن كى پارلامنتو اختيايله اجرا ايدبلير . بوك *D. representative* ناي و بر باير . ايسته بواصول آوروپانك هر برنده واردر . پارلامنتو ، قانونلرى مذاكره و وضع ايدر ، بودوجى قبول ويا رد ايدر ، مامورين دولت طرفندن و قوت ايدبلين مصالح مابهى تحت هر اقبه ده بولند بربر . اهالى نيك و كيلره اعتراض حتى يوقدر . بر حكومت آريستوراتيك اوله بيلمك ايجون ، ايش باشنده كيلر ك زادكاندن اولسى اسلام و نظما لازم دكلدر . مناوك ، قالك اوغلى ده زادكان حكومتى تشكيل ايدره بيلير . بوبله بر حكومتك علامه بزمهسى ، اهالى نيك ايته قاريدر بر تاسيدبر . اسويجه ده ده بر زمانلر بوبله بر حكومت تشكيل ايتش

خلفك باصالة ياوكاله كندى ايتنى كندى كورسى اصول ده موقراسينى ، ديكره مؤسسانه ده موقراسى ايدره . بياير سكر . ناحيه لرك ، قضا لرك ، ولايت لرك مجالسندن مذاكره ايدبلن موادك قبول ويا ردنده لك زياده خلفك راي منظم و راجع اولور . يلكن قانونلرك وضعنده دكل ، نظاملرك هر عيتمده دخى اهالى نيك آرزوسى ، راي نظردقنه آلتير . اهالى ديشه دى كى ده ، فلان و فلان عرق موضوع تحت اوله ماز هر ميمورى سر بستمجه راي صاحبيدر و حكومه مشتركلر .

ده موقراسى اصولنده كى كالى حسبيه ، آوروپاده هيچ بر ملت و ملكت اسويجه ملت و ملكتى قدر بر اصابت و استراحت ايله اداره ايديله بوزره تربيه مائه نيك كانه آتيجى اسويجه ده تصادف ايديله بيلير . حريتلرك اونوعى ده بوراده بك مقدس و محترم در . بورلر ده ايتدازى عنينه مسندن اولان بو تربيه مائه ، بالاخره انتشار معارفه و بالخاصه معارف ايتدازيه نيك تمهيه مائه مكممل بر درجه به واصل اولمشدر . اوكلر قدر ، قانلر ده بو تربيه نيك صاحبيدرلر اسويجه ده ده موقراسى ، او هر تيره كيشدر كه اهالى طرفندن بر قانون رد ايدلدى ديه ، هيچ بر حكومت رجلى بونى كندى ايجون مؤاخذه و عدم اعتقاد عد ايدرك برندن چكاز . چونكه خلق بر حكومت و چلنك تسيبه تابع دكلر .

اختيايك شكانده بيله ، يا حقيقى ، يا سنى بر ده موقراسى اوله بيلر . مثلا دواتر اختيايه نيك بر شخص معنوى عدايدلسى و اقايتلره باقلاماسى حقيقى برده موقراسى دكلر . كذلك اختيايك بر صنفه حصرى ده تام ده موقراسى دكلر . ذاتا ده موقراسى نيك بالوكاله اجرائى وظائف ايتنى اصولنده كى محظور لردن برى و بر تسيبى مبعوثانك اختياى بر فرق نيك هر نه تدبير ايله اولورسه اولسون دواتر اختيايه ده اكثريت قزاسيدبر . بوكى مبعوثانك بالطنبع عموم مانك آرا و افكار بى نئيل ايتش اولالر . آنك ايجون در كه بوجلسلر ده بر فرق عقلنه كانى ياه مامق ايجون قناعت و لزوم اوزونته تشكيل ايتش اقلت فرق لوى بولونقى كر كدر . و كذلك بر مجلس ايتان يلكن قديمى مامور لردن تشكيل ايتمه ايدبر . اورايه مالىقنه ، تجار ، اصحاب اراضى ، علما ، و منتسبين قنون ، محررين و مؤلفين ، قيه لى و حقوق شناسلركي ذواتك ده بالانتخاب طوبى ايتنى اقتضا ايدره . اختيايه ده مجاهده و فداكارلى كوزه آليان بر خلق ايجون ايت بر مجلس مبعوثان تشكيل ايدره . خلق بونى اكلايه بيلمك ايجون انك مكاترته ده مؤسسات اجتماعيه تدريس ايدبلير .

جمعيت ملله داخل اوله حتى بر ملنك ده موقراسى اصوليه اداره اولونسى شرطدر . توكل اصوليه اداره اولونايان منظر بوجعبنه قبول ايديله چكلدر . ده موقراسى نيك حدلايقنه اولاغى ايجون شمدى آوروپانك سياسى فرق لرى آره سنده قولنفر لره اجرائى مذاكره اولونيور . بالخاصه معدنلرك ايشادلسى مساله سى بك شذتله موضوع تحت اولدى . يته ده موقراسى ايجون حرب و صلح كى احواله پارلامنتورلر رائلر بيه به مه حال ايتاخ شرطى قوتيله حتى و بيلومانلر آره سنده معااهدات خفيه عقى اصوليه ترك ايديله چكدر . اسويجه ده ده موقراسينيك علامتلر نندركه سفارت كى سياسى ماموريتلر و مساتره مسلك قيديله مفيد دكلدر . ارباب صنايع و تجارت ، اصحاب تجرير و تاليف اوسندن ذوات همنازه سفير

ازبانى ادراك ايدره بيلسه ايدى ، ظن ايدبيورم سالم بر يوبله سلوك ايدلش اولوردى . اورينت نيوز غزته سنك نصيحتى ايجيه اكلا ملبور . ده موقراسى كى اولايان بر ملكتنك اموره خارجه ده موق اولسته امكان يوقدر . اهميته مئى تكرار ايدبيورم : بونى ايتى اكلا ايدبر . بته هلبا ده موقراسى كى حكومتك علامتلرى تقرر ايتلير . مادامكه حريت و اتلاف فرق سى ، كنديه بر سكل ثارت و برمك ايتسته بور ، قناعت سياسيه سنى و كندى ايجون حكمتدن معدود اولان متقن قواعدى وضوح ايله اورته به قوتلير . ايسته اوزمان فرق نيك نظرياتى اكلا شيلير . فرق نيك قانون اساسى شكل حقينده كى مطالعه سى يعنى عقيدة سياسيه سى ده بوسايله كور بيلير . بزده بعضاً فرق لى نانه نشر اولونان پروغراملر ده كوردى كمن « فرق زراعتك ترقيسته خدمت ايدره . چكدر ، اوو عدليه تنظيم ايدره چكدر » كى سوزلرك حكم و معناسى يوقدر . بونلره قورسى دىباير ،

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No: Z. 665

ایچون ، اوراده خا حیت ملیت ...
اولدی اقتضا ایدر . دههوقراسی ایکی درلو اولور :
بری بالانات وبالاصاله ، دیکری ده بالاضافه وبالوکاله دره .
پونده ایضاح ایدر : دنیا پوزنده اشدده موقرات مات
وحکومت اسوییره حکومتیدر ، هیچ برمت وحکومت
نه آورو یاده ، نه آصر فقا ده برصتیه ایرشه مه مشدر .
دههوقراسینک کالی ، بالذات وبالاصاله دههوقراسی
اصولده در . اسوییره خلقی حاکمیت مطلقه سی
ایکی وجه ایله اجرا وانفاذ ایدر . بونک بری
Droit - d'initiative حق تکلیف ،
دیکری ده اشتراک عامه ویا *Volksanfragen*
(ملندن صورمه) حقیدر . مات الی آلتش بیك
امضا اولادینی کی ، بر قانوی ، بر اصولی
تکلیف ایدر ونظر ایتاره آلدردر . بنه مات بکنده کی
برقانونی ، کذلک الی آلتش بیك کهنیک امضاسیه
رد ایدر . مجلس بیعوان نمایانک بر تائیری اوله ماز .
پوکا *Referendum* حق دیکلمه کده در ، بو
سایه اهالی مجلس بیعوانی ، کندی اجتهادینه
میل ایدر .
بالاضافه وبالوکاله دههوقراسی به کنبه اوده
بیله بکن کی پارلمنتو آخایله اجرا ایدیلر . پوکا
Initiative D. نامی ویریلر . ایشته
بر اصول آورو پونک هر برنده وارد . پارلمنتو
قانوی مذاکره وضع ایدر ، بودجه قبول
ویا رد ایدر ، مأمورین دولت طرفندن رؤیت ایدیلن
مصالح عامه یی تحت مراقبه ده یولندیر . اهالیکن ،
کیلاره اعتراض حق بقدر بر حکومت آریستو قراتیک
اوله بیلمک ایچون ، ایش باشنده کیلرک زاد کاندن اولدی
اصلا قطعاً لازم دکلدردر . مانوک ، بالک اوغلی زاده دان
حکوتی تشکیل ایدر بیلرلر . بوله بر حکومت
علامت ، بزسی ، اهالیکن ایشه قازیشدیر نامیدر .
اسوییره دده بر زمانلر بوله بر حکمت تشکیل ایش
ایدی . بوله بر حکومتده آرتق اهالی ایلر حکومت
آرسنده بر برلک اوله ماز . خلقک اوله عامه ده ،
نه تائیری ، نه نفوذی قاناز . کویا برقانون اساسی
وارد . فقط خلقده حق تاسیب بقدر . ایش
پش اون کینک اننده در . پوکا اولیغارشوی بدیلر .
ایشته اتحاد وترقیقک ، یا بیلرک یا بیله بمرک
بزده تاسیس ایش اولدی اصول بو ایدی .
اداره حکومت پش اون کینک انده ایدی .
کویا برده مجلس بیعوانی واریادی . فقط بوجساک
واریانیه یوقنی مساوی ایدی . مجلس آلدینی
اصولک تایی ایدی .
یوقاری بدیکم کی ممالک عثمانیه ده معنای
حقوقیسیله بر دههوقراسی هیچ بر زمان کور .
له مشدر . کورلدیکی ایچوندرک *Nation-État*
دننن ملت دولتی شکلی ده حاصل اوله ماشدر .
اداره حکومت ، مرکز ایله والیرک امر و تسیبی
آلتنده اولوب ، خلقک قبول ویا ردی بحق نقل
اعتباره آلتیه برق مملکت کابینی کورل اداره
اولوردری .
دههوقراسی ایله اداره اولونان برلرک تظاهرات
خارجیه سی ، حریت سیاسی ، حریت دینی ،
حریت شخصی ، بر برده بحریرتله قدر تقور
ایده بایرسه ، دههوقراسی او قدر ایلی کیدر .
بر برده دههوقراسی پیدا اوله بیلمک ایچون خلقک
جسایسته شامال اولان حریرتله طابندی دوریمی
لازم کایر . بو طابده بوله قجه حسابت ملیه کفایش
ولدی کی ادراک ، توبیه خاصه لری ده اصحاب
اولور .

حصری ده تام دههوقراسی دکلدردر . ذاتاً دههوقراسی
قراسی تک بالوکاله اجرای وظائف ایشی اصولده کی
مخلورلدن بری و برنجیسی بیعونلرک انتخاب
و بر فرقه تک هرته تدبیر ایله اولورسه اولسون دو اولور
انتخابیه ده اکثریت قازیشدیر . بوکی بیعونلر
بالطبع عموم ماتک آرا و افکار شی تمیل ایش اولمزلر
آنک ایچوندرک بو عیالده بر فرقه خلقه کانی یا مامق
ایچون قناعت ولزوم اولورسه تشکیل ایش اقلیت فرقه لری
بولونقی کرکدر . و کذلک بر مجلس اعیان یا لیکن
قدملی مأمورلدن تشکیل ایته میدر . اورایه مایون ،
تجار ، اصحاب اراضی ، علما ، و منتسبین فنون ،
عمرین و مؤلفین ، فقیهلر و حقوق شناسلر کی ذوانک ده
بالانتخاب طوبیانی اقتضا ایدر . انتخابنده مجاهده
وفدا کارانی کوزمه آلیان بر خلق ایچون ایش بر مجلس
بیعونان تشکیل ایدر . خلقی پونی آکلا به بیلمک
ایچون آنک مکتبلر نده مؤسسات اجتماعیه تدیس
ایدیلر .
جمیت ملله داخل اوله جتی بر ملنک دههوقراسی
اصولیه اداره اولونمی شرطدر . توکیل اصولیه
اداره اولونان مانلر بوجیه قبول ایدیلر چکدر .
دههوقراسی تک حدلیقنه ابلاخی ایچون شمدی
آورو پونک سیاسی فرقه لری آرسنده لوقره لره
اجرای مذاکره اولونور . بالخاصه معدنلرک
ایشیلدیلی مسئله سی بک شدتله موضوع بحث
اولدی . یته دههوقراسی ایچون حرب و صلح کی
احواله پارلمنتولرک رأیلر یسه بجه حال اتساج
شرطی قونیه جتی و دیلو مانلر آرسنده معاهدات
خقیه عقدی اصولیه ترک ایدیلر چکدر .
اسوییره دههوقراسینک علامتلر نندردر
سفارت کی سیاسی مأمورینلر و سمساره سلک
قیدیه مفید دکلدردر . ارباب صنایع و تجارت ،
اصحاب تحریر و تالیف ارسندن ذوات ممتازه سفیر
اولورق کوندریلر . اسوییره تک آمریکا سفیری
بر فاریقه صاحبی ایدی . روما سفیری ده بر فرقه
عمریندر .
دههوقراسی یا عتقه ویا معارفه اسناد ایتیلدر .
بزم مملکتده اشدزاده لری اولان ، دههوقراتیک
بر حکومتدر . زیرا وضع اولونان قوانین بوسایه ده
اهالیکن طبعی مضارجه ، قابلیته ، احتیاجنه
دها زیاده موافق اولور . بونک تربوی نتیجه سی ده
بیوکدر . اهالیکن حسن و طنبوروی و محافظه ملیت
فضیلتی کسب قوت ایدر . اهالی بوسایه ده تربیه
سیاسیه سی اکیال ایدر .
معنوی بر نتیجه سی دها وارددرک ، اوده خلقک
قانونه اطاعتیدر . خلقی وضع اولونان قوانینک
ترتیبده کندی حصه سی کورر ایسه آکاظاعت
کندیسی ایچون بر حیثیت بر مجبورت اخلاقیه
اولدینی آکلار . قانونه تبعیت بر مجبورت اخلاقیه
اولدینی ادراک ایتنن ملت ، مدنی بر ملت صایلماز .
دههوقراسی تک لازم غیر مغایرک مطبوعات
هردر . بو مطبوعات اهالیکن حیسانه ترجمان ،
امور داخلیه و خارجیه ده خلقک آمانه ، نمایانته
معکس اولور .
بر مجلس بیعونانده (دههوقرات فرقه سی)
دیک ، حقوق اهالیکن و معنی التزام ایدن فرقه دیکدر .
(سوسمال دههوقرات) فرقه سی ایسه بونک صوک
هر سه کیدن فرقه دیکدر .
ایته یوناندرن آمانی و بریدر بکن ایشیلدین
آکوییلرک ، بزم مملکتده نه اول نه آخر ،
دههوقراسی قطعاً تاسیس ایته مشدر . حتی پونی
آکلا یانلر بیله اندر نوادر در . معنای حقوقی

و سیاسیسیله ملت ده دههوقرات دکلدردر . بوندن
خبری بیله بقدر . اتحاد وترقی فرقه سی مشروطیتک
تاسیسنده بر قانق آری بو یولی تعقیب ایدر چک کی
کوروندی . فقط آنلر دده مشروطیت مات کهنلری
حقدنه نه تفصیلی ، نه ده اجالی فکر بو دی .
باشده کیلرک هیچ بری ادنا بر تربیه سیاسییه مالک
دکل ایدیلر . فرقه سرآمداننده واسع معلومات
ایستر . بو معلومات اولاد قجه بر اساس قورله ماز .
کذلک اتحاد فرقه سنک ایجه بونک کوچوک بر طاق
عسکر ضابطلرینک کیده سی ده بتون اهالی بر ایدر
ایله مشدر . واقعا تربیه عسکر نه تک ، دیسیسیلنه
بیوک یاردینی اولور . نصلکه آنجاده بو دیسیسیلن
قراسینک اولیغارشوی دننن شکلی قبول ایدیلر .
واردی . اتحادچیلر ، بر مدت صوکره آریستو .
اشخاص معدوده بر طاق تدابیر عسکریه وذاتیه
ایله ایسه دکارشی یا بلرلدی . مع التأسف مجلس
بیعونانک حرکتی موازات دائره سنه ارجاع
ایدر چک مجلس اعیانزده بو دی .
نتیجه ، یا لیکن مأموریت آریستو فراسیسی
اوله قله دههوقراسی تشکیل ایش اولانز . دههوقراسی
قراسی اساسلری دورن و مهندر . هله بزده بر
طاق اصوللر وارددرک دولتک دوام انتظامی منع
ایتمدر . بویسه یکچیرلک دوری تضییقاتک بر
ذیلی ایدی . ایشته او اصولری بدما یا حذف ،
یا اصلاح لازم کایر .
شوراسی تک ایشی ذهنلره تقریر ایتیلدرک
بر حکومتک ، بر قابلیته تک امور خارجیه ده موقیتی ،
داخلی اتحاد ایشدیکی اصول و مسالکک تابعدر .
بو کونکی کونده نه اداره مطافه ایله ، نه آریستو فراسی
وا لیغارشوی اصولیه خارجیه موقیت تأمین ایدیلر .
حتی صحابتنه لزوم کوریلن دولتلر هب بوکایا قارلر .
بونک بزده مثالری کورلدی . کامل باشا صرحومک
سیاست خارجیه سی صواب و عتقه سیاسییه صره
موافق ایدی . کامل پاشانک ، بومسلکه ایمان کامل
واریادی . کندیسیا ، سراج خانه باشنده کی قوناننده
اک صوک ملاقاتزده بکا بومسلکنی خلاصه ایضاح
ایش ایدی . فقط باشا صرحوی سیاست داخلیه ده
تأیید و تقویه ایدر چک قوتلر بر فرقه یوقدی .
بناء علیه *Traction* دننن معامله سیاسییه ده
اهالیکن اتقاد ایدمدی . بر کون ، اسبق خارجیه
ناظری لورد غریبه یازمش اولدینی اوج خصوصی
مکتوب نشر اولونور ایسه زوالدینک اندر شلری
میدانه جیتار .
اگر گاهل باشا بالخاصه ایلمک صدراننده بر فرقه
داخلیه ایله تأیید ایدیلن اوله ایدی مملکت او
صدرانی دوام ایدر . ایسه ایدی ، اتحاد وترقی ،
شخصی انفرادینک زیاده مملکتک منافع حقیقیه سی

از اجابتی ادراک ایدر بیسه ایدی ، ظن ایدیلورم که
سالم بر یوله سلوک ایدیلن اولوردی .
اوربنت نیون غرتنه سنک نصیحتی ایجه آکلار
میلدر . دههوقراتیک اولیایان بر مملکتک امور
خارجیه ده موفق اولسنه امکان یوقدر . اجمیته سی
تکرار ایدیلورم : پونی ای آکلایدر . بناء علیه
دههوقراتیک حکومتک علامتلی تقریر ایتیلدر .
مادامکه حریت و اشلاف فرقه سی ، کندیسه بر کل
ثابت بر مرک ایسته بور ، نعات سیاسییه سی
کندیسی ایچون حکماتدن محرو اولان منق واعدی
و ضوح اله اورته یه قونیلدر . ایشته اوزمان فرقه تک
نظریاتی آکلایشیلر .
فرقه تک قانون اساسی شکل حقدنه کی مطالعه سی
یعنی عقیده سیاسییه ده بوسایه ده کوریلر . بزده
بعضاً فرقه لر نامنه نشر اولونان پروغراملره
کوردیکن ، فرقه زراعتک ترقیسنه خدمت ایدر .
چکدر ، امور عدلیه یی تنظیم ایدر چکدر ، کی سوزلرک
حکم و معنای یوقدر . بونلره قوروی سوز دینلر ،
شمدی بوراده بر قانق سوز دها سوبله مک
لازمدر . اسوییره ده کی بالاصاله دههوقراسی
اصولک بزده شمدین تاسیسی موضوع بحث
اوله ماز . معارف ابتدائیسی ، ظلمتی کچه ، معش
کوردیکن ، فرقه زراعتک ترقیسنه خدمت ایدر .
پوقدر .
علی العموم دههوقراسیلره اهالی ایچون تک
اساسی ضریرلره احتیاج وارددر . خلقی روحاً ،
معنأ ، اخلاقاً ، علماً بر نما دورینه کوریلدر .
مؤلفلر بوله دیورلر . حتی اقتصاد ایدنه بیله پوکا
لزوم کوریلورلر . مونتسکیودن نقلاً دیورلرک
« واضع ایله موضوع اهرلک (اهالیکن) قیدلری
نه ایسه ، قانونلرک قیمتی اوده اور » بالجه موضوعات
ومؤسسات قانونیه تک منبسی ، ذهنی و اخلاقی
ترقی بر صرطدر . کال بک صرحومک صوک صرتیه
جامع العلم اولان (فیض مات) سوزی اوشرانطی
ایچون (فیض دینی) یی شرط قویورلره فالواقع
ملی دوزن *Organisation* دن بحث ایدن
مؤلفلر بر نلنده دوزن حاصل اوله بیلمک ایچون
ملکک حیسات دینه صاحبی اولسنه لزوم کوریلورلر
و یوبایدنه آنفلسوفانولری مثال کوریلورلر ،
انکارنه تفکیلات ملیه سنک کانه ، انکارلرده کی
حیسات دینه سبب اولدینی بیسان ایدیلورلر .
تفکیلاتک بقامی ، یا لیکن نشیبات مشروعه یه وابسته
اولدیندن حیسات دینه جبهه ضعیف اولان مللره
تفکیلات انتظامیه وجود بوله جی منق هلیدر .
فرانسه ده تدقیقات عالیله ایچون نشر اولونان
صوک آثار صیراننده بر موقع متضاد احراز ایدن
مؤلف (خالو) تک کتابی تفکیلات خصوصیه
بر منبج نامدر . صوک سوزلری اورادن آلم .

[*] اسوییره یونان صاحب اختیار منورده دههوقراتیک